

Inzicht in auteursrecht

Masterclass Deel je data, 19 september 2019

Hanno Lans

Masterclass auteursrecht

- Introductieronde
- Auteursrecht
- Persoonsbescherming
 - Pauze
- Registratie
- Wikidata als hub
- Licentie
- Collecties delen

Introductieronde

- Wie ben je?
- Instelling/functie
- Collectiebeheer

Auteursrecht: reproductierecht

- beginsel auteursrecht
 - publiek domein na verlopen geldigheid
 - 70 jaar geldig na overlijden (vanuit persoon)
 - 70 jaar na publicatie (vanuit bedrijf)

Uitzonderingen:

- overheidspublicaties
- panoramarecht
- citaatrecht

Bijzondere gevallen

- rechten bij 3D
- rechten bij opnamen
- merkenrecht

Auteursrecht is een tijdelijk recht van de auteur, oftewel de maker van het werk. Auteursrecht is een tijdelijk exploitatierecht om te zorgen dat een maker de vruchten kan plukken van zijn/haar arbeid. In de loop der jaren is de duur ervan verlengd tot inmiddels 70 jaar na de dood van de maker. Hierdoor kunnen ook de erven nog profiteren van de creativiteit van de overledene.

Originaliteitsdrempel

Niet ieder werk komt in aanmerking om beschermd te worden. Het “werk” moet creatief en voldoende origineel zijn. Puur technische zaken komen niet in aanmerking, ongeacht de hoeveelheid tijd en geld die er in gestoken is. Dit geldt bijvoorbeeld voor de reproductie van een schilderij, of werken op basis van werken die al in het publiek domein voorkomen. De drempel van originaliteit verschilt per jurisdictie. Zo zijn in de Verenigde Staten lettertypes niet auteursrechtelijk beschermd, maar in Nederland wel. In de VS lossen ze dit op doordat de digitale bestanden waarin het lettertype zit als een digitaal werk wel auteursrechtelijk beschermd is. Of een werk origineel genoeg is wordt meestal getoetst of er meerdere originele subjectieve keuzes van de maker gemaakt zijn. Meestal moeten er een vijftal originele keuzes genoemd kunnen worden.

70 jaar na dood maker

De regel van 70 jaar na de dood van de maker betekent dat theoretisch schilderijen en foto's met een creatiedatum vanaf **1866** beschermd kunnen zijn (op 18-jarige leeftijd gemaakt werk, bij een overlijden op 100 jarige leeftijd van de maker). Bij fotografie betekent het dus dat voordat een foto publiek domein verklaard kan worden

altijd moet worden uitgezocht wat de overlijdensdatum is van de maker.

70 jaar na publicatie

Indien een werk bij de eerste publicatie anoniem gepubliceerd is, of op naamsvermelding van een bedrijf gepubliceerd is of pseudoniem, dan geldt 70 jaar na publicatie. Tot die tijd ligt het recht bij de anonieme persoon of de organisatie die als naam staat vermeld. 70 jaar na publicatie is aanmerkelijk korter en geldt voor al het materiaal van voor 1948. Van belang is dat de maker zich binnen die 70 jaar niet alsnog zich officieel bekend heeft gemaakt als maker.

Auteursrechten bij een organisatie of persoon

Als mensen voor een bedrijf werken onder een geldig arbeidscontract geldt dat de auteursrechten bij het bedrijf liggen, ook bij naamsvermelding. Het moet wel werkgerelateerd materiaal zijn en een officieel contract zijn. Overheden stellen vaak als inkoopvoorwaarde dat bij een aanbesteding alle intellectuele eigendomsrechten worden overgedragen.

Onbekend versus anoniem

Er is in een administratie een groot verschil tussen een onbekende maker en een anonieme maker. Van een anonieme maker is sprake wanneer een werk bij de eerste publicatie anoniem gepubliceerd is, van een onbekende maker is sprake van een werk waarvan het niet bekend is of de maker bij de eerste publicatie anoniem gepubliceerd heeft of dat de naam van de maker alleen bij latere publicaties niet gebruikt is of verloren is gegaan. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen bij het vervaardigen van enkelzijdige reproducties waarbij de naam van de maker op de achterkant staat.

Overdracht

Bij een een geldig auteursrecht kan er 'afstand' genomen worden van bepaalde rechten (publicatie / verspreiding / gebruik), of kunnen de rechten in zijn geheel overgedragen worden. Van belang is dat dit schriftelijk gebeurt. dan wel bij een verlopen auteursrecht is er sprake van publiek domein. Is een werk in het publieke domein, dan mag je zonder beperkingen gebruik maken en het werk veranderen. Indien er afstand genomen worden van 'actieve' auteursrechten dan is er sprake van een vrijwarende licentie. Creative Commons biedt diverse licentiemodellen om dit gedeeltelijk of zo volledig mogelijk te doen.

Uitzonderingen

Overheidspublicaties

Overheidspublicaties zijn vrij te gebruiken volgens artikel 15b tenzij 'alle rechten voorbehouden' of een dergelijke tekst gebruikt is. In een bepaalde periode is dit vaak gebeurd. Als overheidsinstelling kan je deze rechten dan alsnog vrijgeven. Artikel 15b geldt alleen in Nederland en niet wereldwijd. Het is daardoor voor open data noodzakelijk dat werken onder Creative Commons Zero worden vrijgegeven. Hoewel dus soms auteursrechtelijk beschermd zal een overheid alleen ingrijpen bij onwettigheden, niet voor het gewin.

Panoramarecht

Auteursrechtelijke beschermde werken in de publieke ruimte mogen vastgelegd worden en gepubliceerd worden. Denk aan foto's van sculpturen en gebouwen. Dit geldt alleen voor creatief werk dat permanent in de publieke ruimte verblijft, niet b.v. voor wisselende tentoonstellingen van kunst op straat. Je mag ook alleen 2dimensionale reproducties maken, en daarbij moet de omgeving waarin het werk verblijft zichtbaar zijn.

Citaatrecht

Daarnaast mogen getoond worden als de werken besproken worden in een recensie bijvoorbeeld, Het is dus als erfgoedinstelling mogelijk om een beschermd werk toch af te beelden indien dit noodzakelijk is om een werk te kunnen beschrijven. Puur ter illustratie is niet toegestaan.

Onderwijsexceptie

Werken mogen voor onderwijsdoeleinden binnen een klas getoond worden. Dit geldt alleen voor publieke onderwijsinstellingen (dus niet voor particuliere opleidingen) en het werk moet onderdeel zijn van het curriculum.

Bijzondere gevallen

Driedimensionale werken

Bij foto's van creatieve voorwerpen is altijd sprake van een dubbel auteurschap, de fotograaf en de maker van het object. Hoewel de bescherming voor gebruiksvoorwerpen en kunstvoorwerpen in principe gelijk zijn, is er met kunstvoorwerpen iets meer risico dan met productfoto's waarbij een reproductie de bekendheid van het product of merk vergroot.

Rechten bij opnamen - indien er audio en video-opnames zijn geldt er vaak meervoudig auteurschap. Bij muziek is vaak sprake van een uitvoerende artiest en van een tekstschrijver. Bij artiesten die een werk uitvoeren is er sprake van naburig recht. Deze rechten zijn voor muziek 70 jaar na publicatie. Uitvoeringen van het Concertgebouworkest van klassiek werk zijn dus 70 jaar na uitgave publiek domein. Merkenrecht - Naast auteursrechten geldt voor merkgerelateerde zaken het merkenrecht dat het niet toelaat een merk van een ander te voeren. Het merkenrecht staat los van het auteursrecht.

Morele rechten, portretrecht & privacy

Morele rechten:

- Recht op naamsvermelding maker
- Recht op onverminkt werk
- Onvervreemdbaar
- 0 of 70 jaar pma

Portretrecht:

- Afgebeelde persoon
- 10 jaar pma

Privacy:

- Alleen levende personen
- Rechtvaardigingsgrondslag

Morele rechten

Morele rechten zijn de meer emotionele banden die een maker met zijn werk heeft en kunnen niet worden overgedragen. Een moreel recht is het recht op een correcte naamsvermelding. Een maker kan ook protesteren wanneer een werk wordt aangetast of verminkt. Een werk in het publiek domein kent deze beperkingen niet. Door moreel recht is vrijgave onder Creative Commons Zero niet geheel hetzelfde als een werk in publiek domein, omdat de morele rechten bij de maker blijven. Morele rechten kunnen niet verkocht worden, en worden ook niet automatisch overgedragen aan de erven zonder een testament. In die gevallen vervallen ze na de dood van de maker en bij opname in het testament na 70 jaar na de dood van de maker.

Portretrecht

Bij afbeeldingen van personen kan er sprake zijn van portretrecht. Portretrecht geldt voor in opdracht gemaakte portretten, en geldt tot 10 jaar na de dood van de geportretteerde. Voor portretten die niet in opdracht zijn gemaakt geldt dat de geportretteerde achteraf bezwaar kan maken tegen een publicatie als hij of zij een redelijk belang heeft tegen publicatie (privacy, reputatieschade) (zie Passanten). Bij de afweging of een publicatie gerechtvaardigd is wordt met name het commercieel belang meegewogen. Portretrecht kan overgedragen worden aan de fotograaf, via een zogenaamde quitclaim. Indien opnames worden genomen door een erfgoedinstelling is een quitclaim voor geësceneerde situaties gewenst.

Passanten

Bij foto's met toevallige voorbijgangers en aanwezigen is het wettelijk anders

geregeld, daar geldt geen portretrecht al kan een persoon wel bij zwaarwegende redenen bezwaar tegen publicatie maken. Voor foto's met een duidelijk privé karakter zoals vakanties of huiselijke taferelen is wel verificatie aan te raden, voor publieke ruimten zoals congressen en openingen niet. Bij al gepubliceerde werken kan uitgegaan worden van instemming.

Bescherming persoonsgegevens

Bij de meeste overheden is door verschillende maatregelen al sprake van maatregelen voor de bescherming van persoonsgegevens. Zo dienen ICT-systemen hier al aan te voldoen volgens de inkooprichtlijnen. In archieven kan er sprake zijn van persoonsgegevens in zowel metadata als gescand materiaal. Voor het bijhouden van persoonsgegevens zonder toestemming is een rechtvaardigingsgrondslag nodig. Hiervoor zijn twee rechtsgronden. Voor het registreren van de gegevens van de makers vanwege “gerechtvaardigd belang” omdat auteursrechten bijgehouden dienen te worden. Er kan bij archieven ook sprake zijn dat de rechtvaardiging “noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan uw organisatie is opgedragen; “. De AVG geldt alleen voor gegevens van levende personen. Deze gegevens, en zeker gevoelige gegevens (in het bijzonder religie en geaardheid) mogen niet zomaar gepubliceerd worden. Met name speelt dit bij persoonskaarten etc. Ook data waarmee via profielen alsnog de personen herleid kunnen worden dienen met zorg behandeld te worden.

Pauze

Registreren van auteursrechten

- Eigen werk/ Auteur
- 3D-werken
- Gegronde zoektocht
- Creative Commons (CC-BY/CC-Zero)
- Afspraken met medewerkers
- CBO(?) / ECL

3D werken:

hier zijn twee makers; de fotograaf en de maker van het object (als het een werk van kunst is, creatief en persoonlijk stempel van de maker draagt)

Gegronde zoektocht

De Europese Unie heeft de Richtlijn Verweesde Werken ingevoerd, waarmee een bepaalde soort werken(publicaties(boeken), films, audiovisueel werk (niet voor foto's,films) geregistreerd kan worden als verweesd werk na een grondige zoektocht naar de maker (een zgn. [Due Dilligence Search](#)). Van belang is dat alles wordt vastgelegd. In de praktijk is het moeilijk gebruik te maken van deze wet omdat de zoektocht vrij uitgebreid dient te zijn en beeldmateriaal is uitgesloten. Het kan echter wel zinnig zijn om, als je een zoektocht hebt gedaan naar een maker of diens rechthebbende, deze zoektocht nauwkeurig te registreren (zoektermen, datum waarop je gezocht hebt, bronnen die je gebruikt hebt). Indien een maker of rechthebbende zich alsnog meldt, neemt de rechter in ogenschouw dat je wel je best hebt gedaan om hem of haar te vinden.

Creative Commons licenties: CC-BY/CC-zero

De [CC-BY licentie](#) is aan te raden als je afspraken wilt maken met makers over het vrijgeven van hun werk, omdat deze licentie naamsvermelding verplicht stelt en dit voor makers vaak belangrijk is.

De CC-O publiek domein verklaring is aan te raden voor het materiaal waarover je als instelling de rechten hebt en dat je wilt publiceren. Overigens kunnen andere partijen andere afspraken maken met de maker waarbij naamsvermelding blijven er

mogelijkheden zonder naamsvermelding voor de eindgebruiker als met de maker dat wordt afgestemd.

- Afspraken met medewerkers: werkgeversauteursrecht -geldt alleen voor personeel in dienst, binnen functie- niet voor freelancers, stagiaires (werkervarings), vrijwilligers. En ook: binnen functie-omschrijving expliciet omschreven. Daarom: overdracht rechten regelen, of als men dat niet wil, creative commons licentie afspreken met een externe. Wordt dat niet gedaan, dan is het materiaal niet geschikt om mee te geven in open datasets.
- CBO= Collectieve Beheersorganisatie. Pictoright. Sommige kunstenaars laten zich vertegenwoordigen door een auteursrechtenorganisatie. Met deze organisatie moet een contract worden aangesloten voordat het werk getoond kan worden. Zij bieden ook omvattende contracten aan waarbij ze gedeeltelijk claims dekken van personen die niet onder hen vallen. Dat biedt echter geen garantie voor het tegengaan van claims, zie de Roovers-Voet zaak
- ECL= Extended Collection Licensing; wetgeving die het voor CBO's mogelijk maakt om om ook rechthebbende die niet bij hen aangesloten zijn te vertegenwoordigen/ en masse afsluiten voor een bepaald werkgebied (b.v. Scandinavië ECL voor TV-uitzendingen) In Europa in de vorm van Europese wetgeving (DSM-Richtlijn 3), alleen betrekking op out of commerce werken, een instelling dit eerst moet nagaan en ook omdat het alleen betrekking heeft op collectiehoudende instellingen (niet op dataproviders zoals DBNL) zie: www.ie-forum.nl/documents/ecli/58b55c4d-e120-45e5-9d60-49e5c35ff8c2.pdf

velden

- Vervaardiger
- Auteursrechthebbende
- Auteursrechtelijke status
- Licentie

Auteursrecht in wikidata

auteursrechtenstatus

publiek domein ...

bewerken

jurisdictie

[Verenigde Staten van Amerika ...](#)

[Verenigd Koninkrijk ...](#)

methode van vaststelling

[publiek domein niet onder auteursrecht vallend ...](#)

[1 bron](#)

[+ waarde toevoegen](#)

auteursrechthebbende

geen waarde ***

bewerken

verklaring betwist door

People for the Ethical Treatment of
Animals ***

verklaring ondersteund
door

Naruto et al v. David Slater ***

Wikimedia Foundation ***

Monkey selfie copyright
dispute *Engels* ***

▼ 0 bronnen

+ bron toevoegen

Naruto ***

bewerken

verklaring ondersteund
door

People for the Ethical Treatment of
Animals ***

verklaring betwist door

Naruto et al v. David Slater ***

▼ 0 bronnen

+ bron toevoegen

David Slater ***

bewerken

verklaring ondersteund
door
verklaring betwist door

David Slater ***

Wikimedia Foundation ***

Monkey selfie copyright
dispute *Engels* ***

People for the Ethical Treatment of
Animals ***

Items linked through methode van vaststelling (P459) qualifier [bewerken]

See list at <Help:Copyrights/Copyright determination method>

Property methode van vaststelling (P459) is used to express how do we know work is in public domain or still cop except for contemporary works. Differences between jurisdictions are often most visible in how they treat older w below. You can see what methode van vaststelling (P459) properties are currently in use on Wikidata if you use [tf auteursrechtelijke vaststellingsmethode \(Q61005213\)](#) Based on authors' deaths (*post mortem auctoris* or *pma*)^[1]:

- [vervaardiger in leven \(Q63860166\)](#)
- [50 jaar p.m.a. \(Q29870405\)](#)
- [70 jaar p.m.a. \(Q29870196\)](#) - applies to European Union members, US for works published after 1978 and othe
- [80 jaar p.m.a. \(Q29940641\)](#) - applies to Spain
- [100 jaar p.m.a. \(Q29940705\)](#) - applies to Mexico

Based on publication date:

- [25 jaar na publicatie \(Q61752729\)](#) - applies for example to photographs in Cuba, (see [copyright law of Cuba \(Q](#)
- [25 jaar na publicatie voormalig ongepubliceerd werk \(Q29940790\)](#) - applies to formerly unpublished material in
- [60 jaar na publicatie \(Q60628165\)](#) - applies to India, Venezuela
- [70 jaar na publicatie door anonieme maker \(Q60628769\)](#) - applies to European Union members and other cour
- [95 jaar na publicatie werk van anonieme, pseudonieme maker of werk in opdracht \(Q61138249\)](#)

Copyclear werkt dankzij Wikidata

- Wikidata = kennisbank van Wikipedia, opgericht in 2012
- Gebaseerd op dezelfde principes als Wikipedia: door iedereen te bewerken, informatie moet gevalideerd kunnen worden met externe bron, informatie is te gebruiken voor iedereen, dus alle informatie in Wikidata is vrijgegeven onder een CC-0 publiek domein verklaring.
- Wikidata ook gekoppeld aan andere gezaghebbende databases, zoals RKD artists, images, VIAF (van OCLC), DBNL etc.
- Hierdoor is het mogelijk om koppelingen te leggen tussen al deze databases en het geheel aan data eruit samen te voegen
- Wikidata functioneert hierin als centrale data-hub, een soort aanknopingspunt.
- De data-integriteit wordt enerzijds gehandhaafd door controlescripts die dagelijks automatisch uitgevoerd worden waarbij onwaarschijnlijkheden in de data gemeld worden, anderszijds door gebruikers en erfgoedinstellingen die van de data gebruik maken. Zo wordt de biografische data getoond in de informatieboxen van Google en Wikipedia.

Aantal gevonden kunstenaars

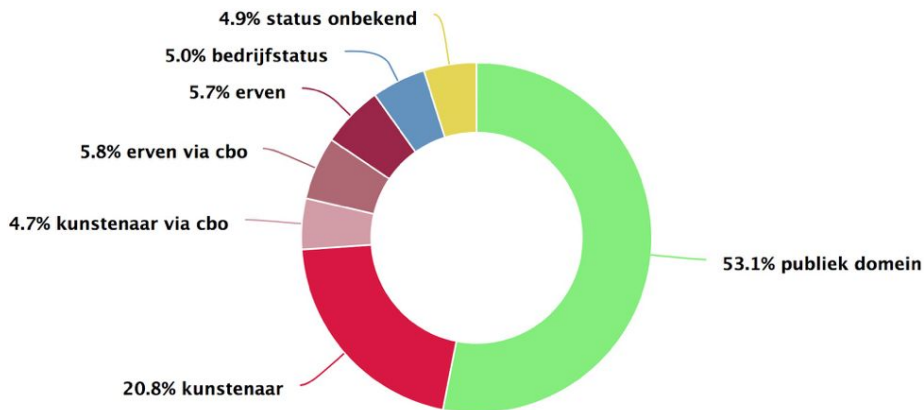
	groep	RKD	Wikidata
Boijmans	3170	2525 (80%)	2901 (92%)
IISG	1750	644 (37%)	931 (53%)

Toegevoegd: glaskunstenaars, fotografen, ontwerpers, zilvermeden, ontwerp bureaus, Chinese kunstenaars

Uiteraard worden veel kunstenaars van kunstmusea gevonden, de meeste kunstenaars hebben immers een Wikipedia-pagina en komen daardoor automatisch voor in Wikidata. Maar ook van archieven worden veel auteurs gevonden. Bij het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis kwamen we na enkele iteraties tot 53% van de makers. Een van de verklaringen is dat ook buitenlandse makers in Wikidata aanwezig zijn vanuit Wikipedia-artikelen in andere talen. De meeste makers die niet gevonden zijn behoren tot de groep waarvan zich maar 1 of 2 werken in de collectie bevinden. Verder ophogen hiervan is mogelijk met een kennisspecialist.

Auteursrechtenstatus kunstenaars

beschermingsstatus kunstenaars Boijmans

Op basis van de collectiescan [Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis](#) (IISG) zijn de volgende kengetallen gevonden rond kunstenaars, die aansluiten bij algemene bevindingen op basis van studies van deelcollecties bij instellingen. Publiek domein wereldwijd (de helft) versus aangesloten bij pictoright (kunstenaar, erven 10%), niet aangesloten bij pictoright kunstenaar (ong 20%), overleden (5%), gemaakt door bedrijf of onbekend (ong 10%). De moeilijkste groep om te uit te zoeken en te clearen zijn de erven, vanwege de complexiteit in het erfrecht en het aantal erven.

Test met museum Boijmans

- Test museum in het kader van ontwikkeling van proof of concept
- 15.000 objecten doorgenomen (die al aanwezig waren op de website)
- Vergeleken met de databases van het RKD, TATE modern (vanwege gespecialiseerde IP afdeling), Wikidata, Pictoright
- 82% van de kunstenaars gevonden
- 12% van de kunstenaars vertegenwoordigd door rechtenorganisatie

Uitdagingen

- Initialen
- Uitsluitend achternaam
- Bedrijf versus kunstenaar
- Naamgenoten
- Anoniem versus onbekend

Waar liggen de mogelijkheden om automatisch (en het handmatige proces) te verbeteren?

Onvolledige namen, waarbij niet alle namen zijn uitgeschreven vormen een uitdaging. Als er alleen een achternaam is opgegeven of alleen initialen is een werk in sommige gevallen niet te herleiden tot een persoon. Een achternaam kan in dergelijke gevallen als een pseudoniem behandeld worden.

De beschermingsduur van werken van bedrijven zijn 70 jaar na publicatie. Er zijn echter ook bedrijven die gelieerd zijn aan een persoonsnaam (fotostudio's etc). In die gevallen kan de beschermingsduur van 70 jaar na overlijden gelden. Hierin moet een terughoudende afweging gemaakt worden.

Het is soms nodig een onderscheid te maken tussen anoniem en onbekend: anoniem is sprake wanneer het werk bij de eerste officiële publicatie anoniem is gepubliceerd. Dit in tegenstelling tot onbekend werk waarbij de instelling de naam van de maker van het werk niet kent. Zoals eerder al bleek vanuit de rechten volgt bij anonieme werken 70 jaar na publicatie, cf. bedrijven en pseudoniemen. Bij werken waarvan de maker onbekend is, kan niet uitgegaan worden van 70 jaar na publicatie, maar dient verder onderzoek gedaan te worden. Een voorbeeld van dergelijk materiaal is een uitgeknipte foto uit een krant of tijdschrift waarbij de naam van de maker in het artikel wel wordt genoemd, maar is weggevalen, of een foto waarbij de maker op de achterkant vermeld staat.

Transliteratie is het omzetten van het ene alfabet of schriftsysteem in het andere. Er

zijn verschillende systemen om dit te doen. Bij bijvoorbeeld arabische makers, zelf de arabische naam omgezet moeten worden naar een westerse tegenhanger. Hiervoor is een Nederlandse of Engelstalige tegenhanger mogelijk. In Wikidata worden alle transliteraties bijgehouden. Schrijfvarianten van namen komen ook voor bij adellijke geslachten en bij huwelijken, waarbij vrouwen de naam van de man overnemen. Ook hiervan worden alle varianten bijgehouden en bij voorkeur worden ook alle familierelaties verwerkt.

Erfgoedlicentie

Auteursrechtlicentie

1. Vervaardiger

Identificatiegegevens **oorspronkelijke** vervaardiger en rechthebbende:

Indien de werken door een natuurlijk persoon zijn vervaardigd:

voornaam(en):

tussenvoegsels:

achternaam:

geboortedatum:

overlijdensdatum:

Indien de werken door een rechtspersoon zijn vervaardigd (overheid, vennootschap, stichting, vereniging):

Publiceren van datasets

- Auteursrecht dataset
- Rights statements
- Disclaimer & gebruiksaanwijzing
- Digitale platforms en rechten
- Groepsgewijs en iteratief

- Uitdaging bij vermenging van verschillende sets als de auteursrechten niet uniform zijn: CC0 is meest vergaande en praktische. Als ze verschillen kunnen er problemen ontstaan zoals bijvoorbeeld openstreetmap (CC-BY-SA) die niet in Wikidata kan (CC0).
- Functie van rights statements en verschil met Creative Commons: rights statements doet een uitspraak over de rechten voor de eindgebruiker, Creative Commons kan alleen gebruikt worden door de auteursrechthebbende. Het is dus onjuist om beeld onder een Creative Commonslicentie vrij te geven, tenzij de auteursrechten overgedragen zijn
- Internationaal publiceren versus nationale wetgeving: wetgeving rond auteursrechten verschilt per land waardoor een werk in Nederland publiek domein kan zijn en in de VS beschermd kan zijn (waardoor deze werken niet op facebook, YouTube geplaatst mogen worden). Om onduidelijkheid te voorkomen is best practice om van publiek domein te spreken als het wereldwijd publiek domein is. Dat zijn werken van voor 1923 waarvan de maker voor 1918 overleden is.
- Uitleg voor hergebruikers: veel eindgebruikers weten niets van auteursrechten, een juridische bijsluiter verdient aanbeveling
- Auteursrechtelijke metadata in dataset: copyrightvermeldingen kunnen opgenomen worden in de foto-EXIF en in de open data.
- Groepsgewijs: eerst de werken voor 1923 en sterfdatum voor 1918, dan auteurs overleden voor 1947, dan werken voor 1947, werken via Pictoright, werken waarvan de maker bekend is via andere musea, speurwerk voor

- verweesd
- Iteratief: een dataset is geen datadump, dus kan stapsgewijs groeien waarbij makkelijk eerst
- Proefsgewijs vrijgeven: voor problematische werken kan er voor gekozen worden een berekend risico te nemen door bijvoorbeeld een enkele foto te plaatsen in eerste instantie. Een andere mogelijkheid is om beeldmateriaal dat vermoedelijk publiek domein is op Wikimedia Commons te plaatsen. Daar geldt het Amerikaans recht dat een notice and take down notice kent waarbij mits direct actie genomen wordt geen financiële vergoeding geeist kan worden.

Bron / naslag: <https://transparency.wikimedia.org/content.html>

Right Statements

 **COPYRIGHT
NOT EVALUATED**

 **COPYRIGHT
UNDETERMINED**

 **IN
COPYRIGHT**

 **UNKNOWN
RIGHTSHOLDER**

 **NO KNOWN
COPYRIGHT**

Ieder object heeft zonder een auteursrechtelijke check een 'Copyright not evaluated'. Een werk kan vervolgens beschermd zijn, of specifiek beschermd met een onbekende maker. Een werk kan ook vermoedelijk vrij van auteursrecht zijn. Indien een werk wereldwijd publiek domein is, kan het teken van publiek domein meegegeven worden. Wanneer het niet lukt om een uitspraak te doen dan wordt het omgezet naar 'copyright undertermined'. Dit zijn de belangrijkste statements.

The screenshot shows the website of the Stedelijk Museum Amsterdam. The main content area is titled 'COLLECTIE WIM T. SCHIPPERS: NACHTTUIN, 1960'. A red box highlights the 'AUTEURSRECHTEN' (Copyright) section, which contains the following text:

AUTEURSRECHTEN

ONDERZOEK OVER KUNSTWERKEN

Stichting Stedelijk Museum Amsterdam ("Stedelijk Museum") heeft uitgebreid en zorgvuldig onderzoek gedaan naar de auteursrechtgebende van de gebruikte kunstwerken. Helaas heeft het Stedelijk Museum niet van alle kunstwerken de auteursrechtgebende kunnen achterhalen of traceren.

Het Stedelijk Museum sluit iedere aansprakelijkheid uit voor schade van de auteursrechtgebende ontstaan door het opnemen van kunstwerken in collectie online.

INFORMATIE OVER KUNSTWERK

Indien u informatie heeft over een kunstwerk waarvan de auteursrechtgebende voor ons onbekend is of niet te traceren, verzoeken wij u contact op te nemen met het Stedelijk Museum via copyright@stedelijk.nl.

Below the text are social media icons for Twitter, Facebook, Google+, and Pinterest. A red arrow points from a link 'Lees informatie over de auteursrechten van dit kunstwerk' to the 'AUTEURSRECHTEN' section.

Hoe het niet hoort...

Hoe kan je als instelling rechten registreren en communiceren? Dit voorbeeld is van de website van het Stedelijk Museum museum. Dit werk is van Wim T. Schipper en valt (op dit moment) onder Pictoright (CBO). Het is onduidelijk of Wim T Schipper in de CBO zit of niet? De eindgebruiker wordt hierover in het ongewisse gelaten. Dat is vreemd want Wim T Schippers is daar kind aan huis en is lid van PictoRight. Desondanks houdt het Stedelijk het erop dat er helaas geen duidelijkheid is over de rechthebbenden.

Het uitzoeken of een auteur zit aangesloten bij een collectieve auteursrechtenorganisatie is voor een gewone gebruiker lastig om uit te zoeken. De informatie kan uniform en beter inzichtelijk, ook voor bezoekers websites (want gebruikers van digitaal erfgoed)

Verwervingsdatum	1980
Leeftijd maker	Circa 41 jaar
Auteursrecht	Dit object is auteursrechtelijk beschermd
Licentie	Richard Serra is aangesloten bij de Artists Rights Society en in Nederland vertegenwoordigd door PictoRight. Dit werk wordt getoond met een licentie op Boijmans.nl U mag dit werk hergebruiken in publicaties indien u bij PictoRight een licentie koopt. Het werk is binnen een klaslokaal vrij te tonen. Ook mag dit werk onder bepaalde condities vrij getoond worden bij een verhandeling over dit werk.
Wikipedia	Richard Serra
Wikidata	Q321245
Materiaal	Papier > Plantaardig materiaal > Organisch materiaal > Materiaal > Materiaal en techniek

Voorbeeld van hoe je 'goed' kan aangeven hoe het zit met de rechten.

Proof of concept van een juridische bijsluiter voor Boijmans van Beuningen waarbij met name wordt aangegeven hoe je het beeld juist wel kunt hergebruiken. De auteurswet biedt gronden waarop beschermd materiaal zonder voorafgaande toestemming hergebruikt mag worden.

Velden die belangrijk zijn: de licentie (conclusie rond hergebruik nu), plus velden voor de grondslagen zoals naam van de auteur (het liefst zonder ambiguïteit), dus in 'Linked Data' een URI (lees URL), die tevens persoonsinformatie te vinden is.

Aansluiting bij rechtenorganisatie en een directe link om daar de rechten te regelen, of de conclusie dat auteur 'niet' aangesloten is bij rechtenorganisatie op tijdstip X.

Disclaimer

Home > Disclaimer

Aan de teksten van deze website kunnen geen rechten worden ontleend. Het Regionaal Archief sluit iedere aansprakelijkheid uit voor eventuele onjuistheden en onvolledigheden op deze website en voor eventuele gevolgen van handelen op grond van informatie die op deze website is geplaatst.

Van sommige afbeeldingen en teksten op deze website berusten de auteursrechten niet bij het Regionaal Archief. Het Regionaal Archief probeert de rechthebbenden van het materiaal zoveel mogelijk te achterhalen. In veel gevallen lukt dit niet. Indien u teksten of afbeeldingen ziet waarvan u weet bij wie de rechten berusten of u heeft bezwaar tegen het publiceren hiervan op deze website neemt u dan contact op met het Regionaal Archief Alkmaar: regionaal@archieffalkmaar.nl

Teksten en afbeeldingen op deze website mogen voor commerciële en particuliere doeleinden gebruikt worden tenzij anders staat vermeld. Een bronvermelding stellen wij wel op prijs, al is het niet verplicht.

Wanneer de afbeelding of tekst auteursrechtelijk beschermd is dient u bij publicatie ook toestemming te vragen aan de rechthebbende. In de meeste gevallen is dit de vervaardiger. Het is de verantwoordelijkheid van de gebruiker hier zorgvuldig mee om te gaan. Misbruik is strafbaar!

Creative Commons

Op de beeldbank van het Regionaal Archief Alkmaar zijn de volgende collecties beschikbaar onder een [CC-0 licentie](#) van [Creative Commons](#):

- [Collectie van de Dames Vlaanderen](#)
- [Negatievencollectie Den Helder](#)
- [Collectie Davidse](#)
- [Foto's gemaakt door J. Elsinga](#)

Onder het publiek domein vallen:

- [De collectie van fotograaf Bonda](#)
- [Het Album Amicoron van Bosboom-Toussaint](#)

Tenzij anders is vermeld, is op de inhoud van deze website de Creative Commons zero-verklaring (CC0) van toepassing. Dit houdt in dat iedere vorm van hergebruik van de inhoud van deze site is toegestaan, tenzij bij of in een bepaald onderdeel (bijvoorbeeld een foto of een document) staat aangegeven dat op dat onderdeel een auteursrechtelijke uitzondering van toepassing is.

Bij hergebruik van de inhoud van deze website is naamsvermelding niet verplicht. Het ministerie van Defensie stelt er wel prijs op als bij beeldmateriaal (foto en video) de naam 'ministerie van Defensie' als bron wordt vermeld (tenzij anders aangegeven). Bij het citeren van de inhoud mag niet de indruk worden gewekt dat het ministerie van Defensie zonder meer de strekking van het afgeleide werk onderschrijft.

De volgende rechten worden door de Creative Commons zero-verklaring niet gewijzigd en blijven dus van kracht:

- Octrooirechten en merkrechten.
- Rechten van anderen, ofwel op onderdelen van deze website, dan wel op de wijze waarop de website wordt gebruikt, zoals het portretrecht of privacyrecht.

Auteursrecht op foto's

Heel veel foto's uit de fotocollectie van het Nationaal Archief zijn online te bekijken. Een deel van deze foto's is te downloaden en rechtevrij te gebruiken, maar niet allemaal. Wat wel en niet kan/mag hangt af van het auteursrecht dat op de foto berust, de eventueel op de foto afgebeelde personen, gebouwen of kunstwerken en het doel waarvoor u de foto wilt gaan gebruiken.

Wat is auteursrecht?

Auteursrecht voorkomt dat iedereen het werk van een ander zomaar kan kopiëren of misbruiken. Het helpt de maker zijn werk te beschermen en zorgt er ook voor dat de auteur betaald krijgt voor gebruik van zijn werk. Voor het gebruik van een foto met auteursrecht is altijd vooraf toestemming van de rechthebbende vereist. Vaak is deze rechthebbende de fotograaf, zijn erven of een vertegenwoordiger. In sommige gevallen liggen de rechten ook bij het Nationaal Archief zelf.

Voor het gebruik van de beelden moet in een aantal gevallen een (publicatie)vergoeding worden betaald.

Andere rechten

Daarnaast heeft u bij het gebruik van foto's vaak met meer rechten te maken dan alleen het auteursrecht van de fotograaf. Zo kunnen mensen op de foto aanspraak maken op portretrecht, heeft een bedrijf het merkenrecht van zijn logo als dat op de foto staat en hebben kunstenaars en architecten auteursrecht als hun schilderij, beeldhouwwerk of gebouw prominent is afgebeeld.

Rechtevrije foto's

Het Nationaal Archief heeft een set van meer dan 400.000 beelden in hoge resolutie vrijgegeven als open data onder een [CC0 publieke domein verklaring](#)¹². Deze afbeeldingen kunnen kosteloos worden hergebruikt (onderzoek, publicatie, persoonlijk of commercieel gebruik). Alleen wanneer u een scan op een hogere resolutie wilt hebben, zijn daar nog wel productiekosten aan verbonden.

U herkent deze foto's aan het beschikbaar zijn van een downloadknop en aan de CC0 verklaring of Publiek Domein markering in de beschrijving.

Stel een vraag

Heeft u een vraag over deze pagina? Of heeft u niet gevonden wat u zoekt? Dan horen wij dat graag van u.

Contactformulier >

070-3315444
Dinsdag t/m vrijdag van 13:00 tot 17:00.

De chat is gesloten

Direct contact met een medewerker op dinsdag t/m vrijdag tussen 13:00 en 16:30 uur.

Eigen collectie

- Welk delen vermoed je dat publiek domein zijn?
- Welke delen zijn verweesd?
- Afspraken rechthebbenden geschikt voor open data?
- Kunnen er persoonlijke gegevens tussen zitten?
- Hoe het zit met de rechten van haar of zijn te ontsluiten collectie?

Hanno Lans
hanno@copyclear.nl

Deze presentatie is
vrijgegeven onder CC0

